

Inspirace a postřehy k lezení

Jan Puš
©dagjan 2005

Obsah

1	Proč a nač	2
2	Jak na to – part I	2
3	S čím na to	2
3.1	Lano	2
3.2	Boty	3
3.3	Helma	4
3.4	Co na jištění	4
3.5	Co založit (viz také fotopříloha)	4
3.5.1	Smyčky a uzle	4
3.5.2	Vklíněnce, čoky a podobné	4
3.5.3	Výstředníkové vklíněnce a jiné výstřednosti	5
3.5.4	Kruhy, skoby, borháky	5
3.6	Úvazky, karabinky	5
3.7	Cepín	5
3.8	Oděv	6
3.9	Mačky	6
3.10	Batoh	6
3.11	Ochrana proti slunci	6
3.12	Buzoly, vyhledávače, dohledávače a další	6
4	Jak na to – part II	6
5	Když to začne vypadat neblaze – jak (se pokusit) přežít	8
6	Kde se vzdělávat	8
7	Obrázky	9

1 Proč a nač

Tyto stránky vznikly po mnohých letech, kdy často odpovídám na stejné dotazy. Odpovídám ne proto, že bych si myslel, že to vím líp, ale proto že se k tomu nikdo jiný nemá. Zde napsané je sice výsledek dlouhého zkoušení, přemýšlení i konzultací s jinými, ale v žádném případě to není jediná možná pravda a PŘEDEVŠÍM tyhle stránky nesuplují nějakou odbornou metodiku!

Jedná se jen a pouze o inspiraci, nikoliv o nějaké zaručené bezpečné postupy! U mnohého je to jen návrh řešení, které sice není vůbec dobré, ale je třeba lepší, nežli jiné nebo žádné. Používáte je na vlastní riziko, ostatně lezete na vlastní riziko, že . . .

Je to psané pro pokročilé začátečníky, kteří už ví, co je osma, umí uvázat základní uzly a někdy slaňovali. Tady se možná dozví nějaké nápady, postřehy, zkušenosti k tomu, co již znají z kurzů a z podrobných metodických publikací.

2 Jak na to – part I

Jednoduše. Postavit se pod skálu a začít lézt. Ale zase tak jednoduché to není. Horolezení je sice báječná legrace, ale může být i věru závažná.

Pokud jde o učení, je nejlépe si nízko nad zemí zkoušet různé způsoby postavení na skálu, různé úchopy. Tak zjistíme, kde zbytečně používáme sílu, jak jde všemožně a zdánlivě nemožně vyřešit problematický krok.

Výborná je umělka, ale při specializaci pouze na ni se ztrácí schopnost vidět cestu a chyty v přirozeném materiálu a částečně (avšak někdy výrazně) lézt „trojrozměrně“.

Lezením s horním jištěním se dá také mnoho naučit. Pokud ovšem takhle netrápíme cestu, která je zcela mimo naše lezecké schopnosti. Pak kazíme své dobré návyky, cit pro lezení i skálu.

Přílišný zvyk na relativní (viz dále) bezpečí zajištěných cest, může vést k neschopnosti lézt lehké, ale ne bytelně zajištěné cesty.

Jde také pochopitelně o to, jakému typu lezení se chcete věnovat. Pokud vám učaroval třeba bouldering, je nesmysl se učit vytváření štandů, či speciality technického lezení. Pokud se chcete věnovat pískům, nemá cenu investovat do nákupu cepínů a zimního vybavení, ani se s ním učit zacházet.

Až vás zaujme další typ lezení, je čas se ho učit. Tedy, učit se je nejvyšší čas již před prvním pokusem.

3 S čím na to

Tyhle věci na lezení, to jsou naši velcí a milovaní pomocníci. Ale jen pomocníci. Nakonec vždy zůstaneme s problémem sami. On za nás žádný výrobek nic nevyleze, před ničím nás sám o sobě neochrání. Ten nejdůležitější (a měl by být i nejspolehlivější a nejudržovanější) materiál pro nás, jsme vždy nakonec zase jenom my sami. To my především musíme být „funkční“.

Sebejistota vyfutrovaná pouze materiálem je falešná jak reklama a smrdí krchovem.

3.1 Lano

Praktické zkoušky rozbouraly, jako už tolikrát, teoretické předpoklady a přinesly pro nás mnohá milá překvapení. Jen trochu slušné lano vydrží neuvěřitelně moc.

Ale také překvapení nemilé. Pád přes hranu nevydrží ani to nejlepší. Dnes se prodávají lana s atestem všemožných „hranových odolností“, ale proti podmínkám v reálu, je ta zkouška velice něžná. Řešení je používání dvojitých lan. Doporučují se všeobecně na hory, kde přistupuje i otázka případného slanění. Je podstatný rozdíl, jestli na jedno slanění odjedeme o 25, nebo o 50 metrů níž.

Ovšem i malé skalky mají hrany. Navíc na malé skalky je zbytečné nosit a přetahovat 60m lana, když jde mít jedno přeložené. Slaníte stejnou vzdálenost.

Pro začátečníka je vhodné jakékoliv lano opatřené atestem, což jsou snad všechna, která se dnes prodávají. Pozor jen na rozdíl mezi statickým lanem pro speology a dynamickým, které potřebujeme my, neboť se s ním chystáme zachytit i případný pád. A to dynamicky.

Lana jsou typem a použitím: jedničková, poloviční a dvojjčata, značená na konci lan, na lepící pásce, takto:

Jedničková jsou asi jasná. Půlky se používají jinak. Lana se zapínají střídavě. To je velmi vhodné při lezení klikaticích se cest. Jistit půlky je ovšem reálně možné jen v jistidlech typu Reverso, Tre Sirius, „kyblík“ . . . což jsou vlastně varianty téhož. Dnešní jistidla tohoto typu jsou velmi přívětivá a nekrotí lano jako HMS a osma. HMS je zase stále asi nejspolehlivějším jistěním na jedničková lana a dvojjčata. Dvojjčata se používají stejně jako jedničkové lano – pouze lana jsou dvě. Tedy zapínají se do karabin a mohou obsluhovat v jistidle, jako by se jednalo o jedno lano.

Na polovičních lanech, natož na dvojjčatech je zapovězeno lézt samostatně na prvním. Ovšem při lezení s polovičními lany je možné druholezce dobírat na jednom prameni. To je výhodné například při lezení lehčí cesty ve třech, kdy druholezci mohou postupovat současně. Dobírání v samoblokujícím jistítku (nějaká forma destičky, Kyblíku, Reversa . . .) není problém. Na druhém nehrozí při pádu takové síly, a tedy přetržení lana je prakticky vyloučené a dynamické jistění u druholezce také není potřeba. Ale stejně je dobré si dávat pozor na pád přes hranu.

3.2 Boty

Na hory pohory, na lezení lezačky.

Pohory: bych si kupoval už jedině kožené z kvalitní kůže. Kůže má být tak 3 mm silná, z kůže horského skotu. neb má kůži nejhustší (je to tak.). První kontrolujeme pohledem, to druhé je na důvěře v serióznost značky.

Gumový lem chrání botu, ale také zabraňuje jejímu „vyšlápnutí“. Bota se nenaformuje. Hlavní důvod proč se dělá, je ten, že je to výrobně levnější, nežli vypracovávat kůži na celou botu. Ale jednoznačně špatné to není. Dále, čím méně švů, tím lépe. Nejhorší jsou na vnitřní straně nohy. Tam se šev brzy prodře.

Lezačky: si kupovat na začátek malé je známkou masochismu, nebo nalitnutí prodávající, či machrujícímu kamarádovi. Nežli se dostaneme na lezeckou úroveň, kdy budeme potřebovat mít superpevnou nohu, ty první už budou dávno na cucky, A navíc do hor, lehkých cest, které si jistě i jako mistři občas stříhneme, je pohodlná lezačka to nejlepší.

Typ pohor a lezaček závisí na vaší noze. Není jednoznačně dobrý a špatný typ.

Každopádně dobrá bota je základ.

3.3 Helma

Myslím si, že helmu je dobré při lezení nosit. Vedou mě k tomu zážitky vlastní, viděné a četba o úrazech na skalách.

Opět je mnoho typů a je žádoucí si vyzkoušet, která sedne. Superlehké helmy bývají příjemné, ale také náchylné k rozbití v batohu, nebo klidně rozsednutím. Není to tak divné, helma nemá být primárně nerozbitná, ale má pohltit energii nárazu.

Některé helmy mají (většina) různé praktické úchyty na čelovku. Zvažte i tohle.

Hodí se na ní mít dobré odvětrávání a podívat se, zda příliš nepřechází rozměry naší lebky a nebude překážet při lezení v užším prostoru.

Dá se čekat, že polezete občas na sluníčku ve vedru. Černá barva je možná elegantní, ale...

3.4 Co na jištění

Jak už tu bylo, nevhodnější (z hlediska bezpečnosti) pro jednoduchá lana a lana typu dvojče (Twin) je uzel HMS (poloviční lodní) s patřičnou karabinou, tedy karabinou HMS. Na poloviční lana je potřeba jistidlo patřičného typu, umožňující jištění každého lana samostatně. Ta také nekrotí lano a většina z nich se dá použít při dobírání druholezce jako samoblokant, což je výhodné krom jiného i proto, že nevystavuje zkoušce dobíračovu pozornost, která nebývá valná.

Zkušený horolezec může jistit i přes tělo a někdy (zima, časová tíseň) to může být i výhodné. Ale to již chce opravdu zkušenost.

Na slánění je nejpříjemnější osma, ale jde dobře slaňovat i na Kyblících. Při slaňování v nepřehledném terénu, kdy není vidět, že lano bez problémů sahá až na zem, bych doporučil prusík pod slaňovací pomůckou (Pod. Nahoře se zadrhne a nejde povolit), který nám pomůže vyřešit situace se zamotaným lanem, nebo nás zachrání při naší chybě.

3.5 Co založit (viz také fotopříloha)

Je dobré mít na paměti, že všechny typy vklíněnců vyvíjejí obrovský tlak na skálu směrem do strany. Nejlépe na tom jsou smyčky, kde ale skutečná hodnota síly nejde reálně ani odhadnout. U kovových záležití na strmosti stoupání. Čím menší úhel, tím větší tlak na skálu (funguje jako klín). Tedy zakládat za nepevný kámen je ztráta času a zbytečná námaha.

3.5.1 Smyčky a uzle

Nejčistší, nejflexibilnější jištění, kdy výsledek nejvíc záleží na nás. Dá se tak odjistit neuvěřitelně mnoho a možnosti jsou obrovské. Používá se hlavně na pískách, kde se jedná o jediné povolené postupové jištění, ale byla by škoda neužít i jinde. Velmi často jde nejlepší jištění v místě vytvořit právě smycí, uzlem.

3.5.2 Vklíněnce, čoky a podobné

Často vynikající, často moc nedrží. Pokud ale sedne, je to velmi bezpečné. S malými na drátku se dají dělat i všemožné netypické věci.

3.5.3 Výstředníkové vklíněnce a jiné výstřednosti

Hexentriky jsou vynikající a Abalaky (TriCam) považují za ještě lepší. Tři body totiž sednou nejlépe. Jejich významnou výhodou je možnost zakládání do horizontálních spár, kde se friendly páčí a jsou nevhodné (zejména ty na tuhém sloupku) .

Friend je geniální vynález, ale je to už trochu technika, a tedy náchylné k poruchám. A není na něm, oproti ostatnímu jistění, tolik vidět, jestli opravdu „sedí“. Ovšem ve vertikálních, rovnoběžných a nebo lehce rozevírajících se spárách je prakticky nenahraditelný.

Ball-Nut je báječná věc do tenkých spár.

3.5.4 Kruhy, skoby, borháky

... a další, co ve skále už najdeme

Z jakéhosi zdeformovaného pudu, má člověk tendenci těmhle věcem bezmezně důvěřovat.

Bohužel, často neprávem. Skoba je vůbec věc nejasná, ani nejzkušenější nepozná, co může vydržet. Pozor! Skoba s kroužkem je skoba, nikoliv kruh.

A ten kruh? Jak kdy. Od bytelné jistoty, až po lístek na věčnost. Podle stupně řemeslné preciznosti zasazení se ovšem dá alespoň hádat.

Borháky, nýty ... Mají značku firmy a nebo se jedná o dílo kutila? Nepřesahují ven? No, tak snad ...

Ještě je dobré se podívat nejen „jak“, ale i do „čeho“ je věc vsazena. Nejedná se o volný blok? Není kolem pavučinka prasklinek?

3.6 Úvazky, karabinky

Kupte si to, co je vám pohodlné a co se vám líbí. Rozdíly jsou a jde se donekonečna dohadovat o výhodách, ale k ničemu to nevede.

Karabiny: „drátové“, považují za lepší z mnoha důvodů. Váha, jednoduchost a další.

Do důležitých bodů postupového jistění a na štand je záhodno dávat karabiny šroubovací nebo dvě nešroubovací protisměrně. Karabina se může poměrně lehce otevřít, a potom ztrácí pevnost. Lze se i nechtěně avšak bleskurychle „vycvaknout“, když to nejméně potřebujeme.

Úvazky: K sedáku nosím často i prsák. Nechci si zlámat páteř. Sedák s více oky na materiál je praktický, ale víc váží. Ještě víc váží bytelné nohavičky a pas, ale dobře se v tom sedí, budete-li v tom sedět.

Nastavitelné nohavičky jsou také dobrá věc, i když pokud se nechystáte do velké zimy a nebo tloustnout či hubnout, tak je moc neužijete. Pánové pozor na to, aby nohavičky při případném pádu lisovaly pouze vaše stehna.

3.7 Cepín

Do zimních hor je základní potřebou. Dělají s atestem „B“ a „T“. T vydrží víc a doporučil bych. Rozhodně nepropadejte bludu, že cepín je nějaká příliš odolná věc. A to ani výrobek renomovaných značek. U zobáku je to dáno protichůdnými požadavky na ocel, která má být houževnatá, tvrdá i pružná.

Tvary zobáku, závěsné úhly a další jsou nad rámec tohoto povídání a začínají být zajímavým faktorem až při závažném ledovém lezení.

Cepín by neměl být moc dlouhý, neboť potom spíš překáží, ale ani malý. Tak 45–60 cm. Speciální cepíny všemožných prohnutí topůrka jsou vynikající na extrémní ledy, ale na běžnou

turistiku a neextrémní výstupy nejsou nutné a někdy jsou i nevhodné. Speciální cepín se užije v „kolmém“ a ještě horším. Tam je ovšem důležitý. Na rozdíl od všemožných módních zázraků je kvalitní ledové vybavení opravdu na výsledku poznat.

3.8 Oděv

Gore a jiné texy, jsou skvělý vynález. Ale na nějak moc aktivní pohyb to není. Pokud se chystáte bivakovat na skobách několik dní ve stěně, přecházet rozlehlé pohoří (nejlépe v zimě), je něco takového požehnáním.

Pokud se chystáte na něco běžného, je trojvrstvý komplet stejně vhodná investice a stejně praktický, jako si na ježdění po nákupech kupovat jeep a nebo Ferrari.

Něco, co hned nepromokne, z čehokoliv, je až dost.

3.9 Mačky

Na turistiku až středně těžké lezení se rámové mačky s dlouhými hroty nehodí. Při koupi, hlavně rychloupínacích, ale i ostatních je dobré se podívat, jak budou sedět na naší botě (vzít sebou do krámu). Nejen jestli se dají vůbec upnout, ale jak a kam přecházejí hroty.

3.10 Batoh

Každý má jiná záda, a tak každému sedne něco jiného. Ale vězte, že čím víc kapes, uchytů, věšáčků . . . tím větší váhu bude mít samotný batoh. Batoh na lezení by měl co nejméně přesahovat délku a šířku zad. Chytne se a shodí. Pokud je vysoký, při pohledu vzhůru vám narazí helmu do čela. A příště zase a to nebaví. Elastická stahovadla se i elasticky zachytávají o vše možné a strhávají batoh i s majitelem.

3.11 Ochrana proti slunci

Sluneční brýle a vhodný krém je ve vysokých horách a zejména zasněžených (to vysoké stejně jsou) prakticky nezbytností. Jen vyjímečné oči a vyjímečná (nebo špinavá, neboť kůže produkuje ochranu) kůže přežije bez těchto pomůcek. V pouštních krajinách je nutností klobouk a nebo podobné zařízení.

3.12 Buzoly, vyhledávače, dohledávače a další

Mohou být vynikajícím pomocníkem, který nám pomáhá a třeba částečně zachrání, anebo zbytečnou přítěží. Pokud to s nimi ale umíme, mohou být pro úspěch (a to je především přežití) i rozhodující. Ale nezapomeňte, že „mašinky“ za nás nic nevyřeší a spoléhat na ně bezmezně je hloupost hloupá. Jako už na začátku – nakonec záleží na nás.

4 Jak na to – part II

Je mnoho knih, kde se můžete dočíst, jak všechno dělat správně. Většina si takové knihy i přečte, kurz absolvuje, ale stejně se, tak jako my všichni, dopouští fatálních chyb. Ono to jinak nejde. Člověk už tak prostě funguje, ona celá příroda, on i vesmír. Jsme omylní a chyby prostě dělat budeme. Jediná obrana je tedy neustálá a pokud možno i vzájemná kontrola. Pokaždé, když jdu lézt, začínám slaňovat . . . pokaždé vše znovu a znovu kontrolovat.

V odjištěných cestách navíc pocit bezpečí a stálé opakování rutinních úkonů vede k ztrátě pozornosti. I s častými fatálními následky. Tady jsou klasická „okna“, kdy lezec vypne poslední jištění a odsedne do vzduchu. Vyslaňuje na nestejně dlouhých lanech, při spouštění projede konec lana jistidlem . . .

V oblastech „morálových“ pak je nebezpečí z euforie po překonání těžkého. Vyhecovaný organizmus vypíná. Adrenalin, změny v krvi, hyperventilace . . . lezec na vrcholu často působí jako opilý (je opilý – autointoxikace) a i se tak chová. Tedy znovu a znovu si opakovat, že cesta končí až po bezpečném návratu zpět. Na horách, ale i na skalách.

Takový tištěný (i živý) průvodce je užitečná věc. Ale nezapomínejte, že i horolezci jsou jenom lidé. Tedy i se svojí omylností, špatnou pamětí, „špatnou pamětí“, soutěživostí, dokonce i škodolibostí . . . Pokud mám pocit, že bych měl jít tudy, ačkoliv průvodce píše že jinudy, tak já chodím podle sebe. Zatím jsem nelitoval . . . U průvodce živého to chce odhad na lidi.

Pokud jedete do hor, je výborné mít nalezeno tisíce metrů v lehkém terénu. O bytí a nebytí často (častěji) nerozhoduje schopnost přelézt těžké místo, ale rychle a bezpečně zdolat stovky metrů lehkého.

Je určitě žádoucí se naučit vázat jednoduché uzle (vůdcovský, lodní smyčka) jednou rukou. A to jak pravou, tak i levou. Jak na smyci, tak na laně. Bude se to hodit sice možná jen párkrát za život, ale ten život může být díky tomuhle umění o něco delší. Je důležité si opakovat základní uzly vůbec. Například zajištění padlého horolezce „kravským uchem“, šplhací a samoblokující prusíky a další. Pokud se chystáte na zimní výpravy, naučte se už doma obsluhovat vše v silných rukavicích.

Je hloupost někam naběhnout bez rozmyšlení. Ale pokud lezu, tak už lezu. Je to snad jeden z přínosů horolezení pro běžný život. Naučíme se nepřemýšlet stále dokola, jak jsme to měli udělat jinak a jestli jsme se dobře rozhodli, ale řešíme TEĎ a TADY.

Pokud možno rychle. Skalkaři v horách nejvíc trpí pomalostí. Na skalkách lze lézt dvacet metrů dvě hodiny. V horách ten tah k vrcholu musí mít razanci a rychlost.

Demokracie je věc krásná, ale u malé skupiny někdy příliš málo akceschopná. Ono se to také vytríbí a přirozená autorita převezme velení. Je téměř vždy lépe dělat „něco“ (pokud se nejedná o vyloženou hloupost) třeba nedokonale, nežli se hodiny dohadovat o tom „jak“. Autorita neznamená buzerace. Jenom nechte rozhodnout jednoho a nedohadujte se donekonečna o každém kroku.

Nepadejte! Pokud padáte, nepadejte přímo do štanu. Pokud do něj padáte, nechtě je kvalitní! To je rada co? Tak alespoň nepadejte přímo do jističího zařízení na těle jističe. Pokud máte jistidlo na těle (nikoliv ve štanu – vše má své pro i proti), sedněte si co nejdál (dlouhá odsedávačka, nebo loďák na laně) od štanu, kterým veďte lano a nohama proti směru případného trhu. Předvídejte, co s vámi případná rána udělá, a podle toho volte detaily polohy. Zajistěte se případně ještě i na skále. Prvolezec nechtě se snaží co nejdřív založit postupové jištění.

I mizerné jištění může pomoci. Zbrzdí pád nebo alespoň změní pád na hlavu (záda) na pád na nohy.

Povely používejte střídavě a stále stejné. Často nebývá od štanu ke štanu rozumět. Je dobré mít jeden základní výkřik, pokud možno nezaměnitelný (váš specifický) pro nejzákladnější povel: „Můžeš jít“. Prvolezec doleze, udělá stanoviště, zajistí sebe a začne hned dobírat. A zařve. Je dobré být připraven i na horší možnost – není slyšet vůbec nic. Pokud jističí dole dojde lano na konec a prvolezec za lano tahá dál, jsou dvě možnosti. Buď již vše udělal a dobírá nebo horší, ještě leze a je mu ouvej. V obou případech musí druholezec holt lézt. Že s tou nejvyšší opatrností je snad jasné.

To se může stát, že prvolezec prostě štrand udělat nemůže – není v čem. To je čas slavného pokynu druholezci, pokud se mohou na dálku domluvit, „Polez a nepadej!“. Je dobré si trénovat nervy již před výpravou, pak by mohlo být krušno.

5 Když to začne vypadat neblaze – jak (se pokusit) přežít

Nebezpečí prostě k lezení patří. A tak někdy rozhoduje i obyčejné štěstí. Někdo přežije neuvěřitelné hlouposti, někdo skončí na běžnou chybičku.

Pokud je pro vás absolutní prioritou bezpečí, lezení v přírodních oblastech a zejména v horách asi není pro vás to pravé. Pak je lépe čekat na smrt v křesle doma. Ale pozor, jsou i kulové blesky, sesuvy půdy, anebo vás při cestě na nákup může trefit kus omítky . . .

I ve stresu se pokoušejte zachovat představu o tom, v které části výstupu (sestupu) asi právě jste.

I když se klepete hrůzou, pokoušejte se působit na ostatní klidně a jistě. Ve vypjatých chvílích jsou emoce zvláště „nakažlivé“. Pokud se vám podaří uklidnit ostatní, oni zase budou svým klidem působit na vás. A naopak.

Možná budete muset vybírat z možností, kdy ani jedna není optimální. Zabívakovat ve stěně a schytat tam bouřku, nebo rychle a nepříliš zabezpečeně dolézt na vršek a prchat pryč? Přejít lavinózni žleb a nebo sestupovat rozlámaným žebrem? Po bitvě je pak každý generálem, ale vy se musíte na místě rozhodnout a jednat.

Není univerzální správné a nesprávné jednání. Znáám jednoho, co dobrovolně spustil malou lavinku a sjel i s ní neznámým žlabem dost daleko do údolí, aby se vyhnul horším věcem na hřebeni. Pochopitelně je třeba udělat vše možné a nemožné, abychom tohle dělat nemuseli!

Když už jsme tak pochmurní, někdy dojde i na „minimalizaci možných následků“. Pokud z nějakého důvodu například slaňujeme z nedůvěryhodného bodu (to se nedělá, nikdo rozumný to dobrovolně neudělá, ale stát se to prostě může), je lepší, když nejsme spojeni lanem. Je lépe, spadne-li jen jeden. I pro padnuvšího, neboť zbylý třeba může přivolat pomoc.

Ovšem takové situace jsou při rozumném lezení opravdu vyjimečné a dost možná se do nich nikdy nedostanete, ani po kilometrech nastoupaných cest. Což vám přejí. Je ovšem hloupost se domnívat, že zrovna vy, díky svým kurzům, vědomostech, schopnostem . . . se do takové situace nemůžete dostat. Můžete. A je to natošup. A pak je lépe být připraven. Už Hamlet říkal, že „Být připraven, toť vše!“ A skauti taky.

6 Kde se vzdělávat

Na www především metodické stránky HO Sakal.

Z knih lze rozhodně doporučit:

P. Schubert – Bezpečnost a riziko, V. Procházka – Horolezectví

Opravené (první mělo chyby) vydání: Bezpečnost je jistota od J. Růžičky a F. Šilhana.

Dobré bývají i katalogy firmy Petzl.

„Kdo nezná vlastní historii . . .“ Tedy také: I. Dieška, V. Širl – Horolezectví zblízka.

HORE ZDAR!

7 Obrázky

Na obrázcích jsou zachycené některé možnosti pro hračky v nouzi. Případný „vajgl“ jde obemknout drátkem a přistrčit těsně tělo vklíněnce. Vklíněnc je také prostrčit okem v případě, že karabina by byla lámána. U korektně osazených jištění samozřejmě takové kousky provádět netřeba a bylo by to i kontraproduktivní.

Vklíněnc je možné také prostrčit štěrbinou, „hodinami“, kudy by nešlo, a nebo šlo špatně, prostrčit smyč. Prostě se tělo klínku posune na druhý konec a vznikne oko, Druhá fotka je pohled na stejné jištění z vrchu. Není to omyl.

Na první fotce je naprosto špatná skoba a dobrý vklínělec. Ale vklínělec se může „vzvomit“, vycukat, tahem lana. Skoba by sice pád neudržela, ale protože je prodloužená méně, nežli čok, bude lano při dalším postupu cukat za ní a čok by začal pracovat až po případném vytržení (zlomení) skoby, kdy by byl již zatížený směrem dolů.

Na dalším je vklíněný kámen, který by šlo jistě ovázat. Ovšem tady hrozí jeho vytržení a bude lepší prostrčit za ním hexentrik na smyci, případně uzal.

Smyce na dalším by měla tendenci vypadnout ven. Karabinka je proto cvaklá na loďáku ve vnitřní straně, ale dole, aby brzy po zatížení začaly pracovat obě části a nesnižovala se přespríliš pevnost. Není to ideální, ale někdy možná lepší než jiné.

Na prvním je smyce přes hrot. Sešití (a tím rozšíření) je co nejvíc zatlačené do spáry, jako obrana proti vytažení smyce při dalším postupu. Vklíněncem přidržuje také smyci na svém místě, ale nepočítá přímo s jeho zatížením kvůli jeho trhacímu efektu (skála, nic moc). No, a to poslední je smyčka ve spáře hluboké a zúžené. To potěší, tak jsem to vyfotil také. Je tam nejspíš lepší, nežli vklíněncem. Tření textilu zabraňuje vytažení víc, nežli tření kovového jistítka.

VESELÉ JIŠTĚNÍ PŘEJI, A MOC TO ZASE NEPŘEHÁNĚJTE, TAKOVÉ OPIČÁRNY SNAD VĚTŠINOU ANI NETŘEBA. NEJLEPŠÍ JE STEJNĚ NEPADAT.